

ПСИХОЛОГІЧНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ РОЗРОБЛЕННЯ ПРОЄКТУ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО НАДАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ»

Наукова доповідь на загальних зборах НАПН України 17 грудня 2019 р.

<https://doi.org/10.37472/2707-305X-2019-1-1-1-6>



БАРКО Вадим Іванович

доктор психологічних наук,
професор, головний науковий
співробітник Державного
науково-дослідного інституту
Міністерства внутрішніх справ
України, м. Київ, Україна



Анотація. У доповіді висвітлено психологічні та правові аспекти розроблення проєкту Закону України «Про надання психологічної допомоги населенню». Представлено результати діяльності робочої групи під керівництвом С.Д. Максименка щодо опрацювання тексту цього законопроєкту. У доповіді розкрито теоретико-методологічні підвалини проєкту зазначеного закону, обґрунтовано його актуальність і доцільність, представлено структуру (відповідні розділи і статті). У першому розділі наводиться перелік основних термінів із визначеннями, представлені розширені завдання законодавства України у сфері надання психологічної допомоги й у другому розділі представлені види та форми надання такої допомоги населенню, її принципи, підстави надання; розділ третій визначає права та обов'язки одержувачів допомоги, права й обов'язки психолога; розділ четвертий містить інформацію щодо ліцензування фахівців-психологів, ведення єдиного реєстру фахівців і засобів допомоги, стандарту психологічної допомоги тощо; розділ п'ятий визначає статус Організації самоврядування психологів, її центральні органи, контроль і нагляд за діяльністю з надання психологічної допомоги; розділ шостий регламентує порядок оскарження рішень, дій, пов'язаних з наданням психологічної допомоги і визначає відповідальність за порушення законодавства про психологічну допомогу; розділ сьомий містить прикінцеві положення, де визначається дата набуття законом чинності, а також регламентуються дії Кабінету Міністрів України.

Ключові слова: закон; психологічна допомога; психологічні послуги; психологічне здоров'я; психологічна корекція.

Наразі в нашій державі відсутній закон, який би регламентував правові та організаційні засади забезпечення громадян психологічною допомогою, виходячи з пріоритету прав і свобод людини і громадянина, хоча сьогодні проблема збереження психологічного і психічного здоров'я населення загострюється. Це пов'язано зі збільшенням випадків розладів психічного здоров'я (депресій, посттравматичних стресових розладів тощо) в учасників та ветеранів операції об'єднаних сил (ООС), антитерористичної операції (АТО), поширенням серед молоді різноманітних форм ризикованої та адитивної поведінки, збільшенням проявів насилля в сім'ях та учнівському середовищі тощо. Тому проблема надання населенню психологічної допомоги є надзвичайно актуальною, отже, державі потрібен відповідний закон, який би врегулював суспільні відносини саме у сфері надання психологічних послуг.

З 2000 року в нашій державі функціонує Закон України «Про психіатричну допомогу» (2000). Він передбачає надання психіатричної допомоги та правового і соціального захисту особам, які страждають на психічні розлади. Згідно з міжнародною класифікацією захворювань п'ятий розділ (психічні розлади і розлади поведінки) визначає чотири їх види: депресія; біполярні афективні розлади; шизофренія і психози; розумова відсталість і розлади розвитку, включаючи аутизм (Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я, 2018). Оскільки розлад психічної діяльності позбавляє особу здатності адекватно усвідомлювати дійсність, свій психічний стан і поведінку, то психіатрична допомога спрямована на профілактику, діагностику, лікування та медико-соціальну реабілітацію психічно хворих осіб.

З метою опрацювання тексту проекту Закону України «Про надання психологічної допомоги населенню» було створено робочу групу під керівництвом директора Інституту психології імені Г.С. Костюка, дійсного члена НАПН України, доктора психологічних наук, професора С. Максименка, до складу якої увійшли досвідчені науковці, психологи і юристи – В. Барко, В. Засенко, М. Дідух, В. Панок, А. Сичевський, М. Слюсаревський, В. Осьодло, С. Чижевський, В. Остапович та інші.

Мета діяльності групи полягала у розробленні тексту проекту Закону України «Про надання психологічної допомоги населенню»; завдання робочої групи полягали у визначенні загальних положень закону; формулюванні основних термінів; принципів, видів і форм допомоги; встановленні прав та обов'язків суб'єктів надання психологічної допомоги; регламентації діяльності з надання такої допомоги; визначенні органів самоврядування психологів та їх повноважень тощо.

Приступаючи до опрацювання теоретичних засад проекту Закону України «Про надання психологічної допомоги населенню», науковці робочої групи виходили з розуміння того, що психологічне і психічне здоров'я є головними складовими душевного благополуччя і забезпечуються на різних, але взаємозалежних рівнях функціонування. Саме психологічне здоров'я є вищим рівнем прояву здоров'я психічного і визначається ціннісно-смысловим змістом розвитку особистості, а також є основою повноцінного розвитку людини і розглядається як динамічна сукупність психічних властивостей особистості, що забезпечують гармо-

нію між потребами індивіда й суспільства і виступають передумовою орієнтації індивіда на виконання своєї життєвої задачі. Очевидно, що психологічно здоровою може бути тільки людина, яка є здоровою психічно.

Тому в преамбулі проекту Закону України «Про надання психологічної допомоги населенню» автори вважають за доцільне наголосити, що згідно з Конституцією України кожна людина має невід'ємне і непорушне право на охорону здоров'я (Конституція України, 1996). Відповідно до формулювання Всесвітньої організації охорони здоров'я людське здоров'я – це не просто відсутність хвороби, а й повне фізичне, душевне та соціальне благополуччя.

Науково обґрунтована система збереження психологічного здоров'я населення є важливим чинником зростання благополуччя людей, відкриття перспективи для їх подальшого професійного і особистісного розвитку. Охорона психологічного, а також психічного здоров'я забезпечується шляхом отримання громадянами своєчасної та кваліфікованої психологічної допомоги.

Сьогодні в Україні функціонує значна кількість організацій і приватних осіб, що надають психологічні послуги, проводять тренінги і навчання, здійснюють психологічну діагностику і психокорекцію. Заклади вищої освіти щорічно готують значну кількість дипломованих психологів; загальний ліцензований обсяг складає щорічно близько 24 тис. осіб.

Приватні психологічні кабінети та окремі фахівці подекуди застосовують недостатньо обґрунтовані методи і методики роботи, запозичені з галузей парапсихології (астрологія, езотерика, біоенергетика і т.п.), що може шкодити психічному і фізичному здоров'ю клієнтів, піддавати ризику їх соціальне благополуччя.

Також спостерігається неузгодженість на рівні окремих відомств (Міністерство охорони здоров'я, Міністерство внутрішніх справ, Міністерство освіти і науки, Державна служба з надзвичайних ситуацій, Міністерство оборони та ін.) щодо змісту професійної діяльності практичних психологів; застосування методів психологічної діагностики і психологічної корекції; визначення критеріїв оцінювання ефективності проведеної роботи з психологічної реабілітації постраждалих та ін.

Діяльність відомчих психологічних служб з надання професійної психологічної допомоги населенню є недостатньо координованою і узгодженою. Кожна з них має власні відомчі інструкції,

методичне забезпечення, систему оцінювання і підвищення кваліфікації фахівців.

Така ситуація з наданням психологічної допомоги населенню призводить до розмивання меж професійної компетентності фахівців і дискредитації професії психолога, коли психологів плутають із магами, гадалками, проповідниками; зниження авторитету фахівців, які сумлінно ставляться до своїх професійних обов'язків і здійснюють психологічне практикування на наукових засадах; зростання конфліктів між професіоналами, які працюють у державних психологічних службах, недержавних і приватних структурах. Людина (клієнт) нерідко залишається незахищеною від непрофесійного втручання у її приватне життя під виглядом психологічної допомоги. Отже, діяльність у сфері надання психологічної допомоги потребує законодавчого врегулювання на загальнодержавному рівні.

Як зазначалося вище, надання громадянам психіатричної допомоги як комплексу спеціальних заходів щодо обстеження стану психічного здоров'я осіб, профілактики, діагностики та лікування психічних розладів, передбачено Законом України «Про психіатричну допомогу».

Саме тому в преамбулі доцільно відзначити, що даний проєкт Закону України, виходячи з пріоритету прав і свобод людини і громадянина:

- визначає правові, організаційні та соціальні засади надання психологічної допомоги населенню;
- регулює суспільні відносини у сфері надання психологічних послуг;
- встановлює обов'язки органів виконавчої влади, місцевого самоврядування та громадських організацій з надання психологічної допомоги.

Психологічна допомога, на відміну від психіатричної, розглядається у проєкті закону як професійна психологічна підтримка психологічного і психічного здоров'я людини з боку психолога, а також сприяння і всебічна підтримка особі, сім'ї або групі задля вирішення психологічних проблем, подолання кризової ситуації, сприяння соціальній адаптації, саморозвитку й самореалізації кожної особистості, української нації в цілому.

Проєкт передбачає сім розділів.

У першому – «Загальні положення» наводиться перелік основних термінів із визначеннями, представлені розширені завдання законодавства України у сфері надання психологічної допомоги, додано статтю «Сфера дії Закону», де наводиться перелік об'єктів застосування Закону. До основ-

них термінів пропонується віднести наступні: психологічна допомога, фахівці-психологи; одержувач психологічної допомоги; стандарт психологічної допомоги; психологічне здоров'я; психологічна діагностика; психологічна корекція; психологічна профілактика; психологічна експертиза; психологічна реабілітація; психологічна підтримка; психологічна адаптація; психологічний тренінг; психологічне консультування; психологічне просвітництво; психологічний супровід.

У другому розділі «Надання психологічної допомоги» представлені види та форми надання такої допомоги населенню, її принципи, підстави надання.

Розділ третій «Права та обов'язки суб'єктів надання психологічної допомоги» визначає права та обов'язки одержувачів допомоги.

Розділ четвертий «Діяльність з надання психологічної допомоги» містить інформацію щодо ліцензування фахівців-психологів, ведення єдиного реєстру фахівців і засобів допомоги (це покладається на Всеукраїнську асоціацію психологів (ВАП), стандарту психологічної допомоги, завдань та функцій ВАП.

Розділ п'ятий «Органи організації самоврядування психологів, порядок їх формування і повноваження» визначає статус Організації самоврядування психологів, її центральні органи (з'їзд, Головна психологічна рада, Фахова психологічна рада, Контрольно-ревізійна комісія тощо), контроль і нагляд за діяльністю з надання психологічної допомоги.

В останній редакції проєкту Закону України робочою групою додано розділ шостий про порядок оскарження рішень, дій, пов'язаних з наданням психологічної допомоги. Він регламентує порядок оскарження рішень, дій, пов'язаних з наданням психологічної допомоги, і визначає відповідальність за порушення законодавства про психологічну допомогу.

Також авторами додано розділ сьомий, який містить прикінцеві положення, де визначається дата набуття Законом чинності, а також регламентуються дії Кабінету Міністрів України у шестимісячний строк після ухвалення Закону (подання на розгляд Верховної Ради України пропозицій щодо приведення законів України у відповідність із цим Законом; приведення своїх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом; забезпечення перегляду та скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що

суперечать цьому Закону; забезпечення прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом; внесення змін до певних законів України тощо).

Таким чином, розроблений проект Закону України «Про надання психологічної допомоги населенню» регламентує правові та організаційні засади забезпечення громадян психологічною допомогою, виходячи з пріоритету прав і свобод людини та громадянина, регулює суспільні відносини у сфері надання психологічних послуг; встановлює обов'язки органів виконавчої влади, місцевого самоврядування та громадських організацій з надання психологічної допомоги. Робоча група з розроблення проекту Закону, який наво-

диться у додатку, пропонує організувати широке обговорення тексту психологічною спільнотою держави з метою його подальшого вдосконалення і надання на розгляд суб'єкту законодавчої ініціативи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Закон України «Про психіатричну допомогу» (2000).
Взято з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1489-14/>.

Конституція України (1996). Взято з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-вр>.

Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я (2018). Взято з <https://moz.gov.ua/mkf>.

PSYCHOLOGICAL AND LEGAL ASPECTS OF DRAFTING THE LAW OF UKRAINE “ON THE PROVISION OF PSYCHOLOGICAL ASSISTANCE TO THE POPULATION”

*Scientific report at the General Meeting of the National Academy of
Educational Sciences of Ukraine, December 17, 2019*

Vadym Barko

*DSc in Psychology, Professor, Chief Research Fellow, State Research
Institute of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, Kyiv, Ukraine*

Abstract. *The psychological and legal aspects of drafting the Law of Ukraine “On the provision of psychological assistance to the population” are enlightened in the report. The speaker presented the results of the working group led by S.D. Maksymenko activity concerning the development of the draft law text. The theoretical and methodological bases are revealed, its relevance and expediency are substantiated, the draft law structure (relevant sections and articles) is presented. The first section provides a list of basic definitions, presents extended tasks of the Ukrainian legislation in the field of providing psychological assistance; the second section presents the types and forms of providing such assistance to the population, its principles, grounds for providing; the third section defines the rights and responsibilities of the recipients of an assistance, the rights and responsibilities of a psychologist; the fourth section contains information on licensing of psychologists, maintenance of a single register of specialists and means of assistance, standard of psychological assistance, etc.; the fifth section defines the status of the Psychologists Self-Government Organization, the control and supervision of psychological assistance activities; the sixth section regulates the procedure for appealing against decisions, actions related to the provision of psychological assistance and defines responsibility for violations of the legislation on psychological assistance; the seventh section contains final provisions defining the date of entry into force and regulating the actions of the Cabinet of Ministers of Ukraine.*

Keywords: *law; psychological assistance; psychological services; psychological health; psychological correction.*

Дата публікації: 23 грудня 2019 р.

Додаток

ПРОЕКТ

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про надання психологічної допомоги населенню

Цей закон визначає правові та організаційні засади забезпечення громадян психологічною допомогою виходячи з пріоритету прав і свобод людини і громадянина. Згідно з Конституцією України кожна людина має невід'ємне і непорушне право на охорону здоров'я. Відповідно до формулювання Всесвітньої організації охорони здоров'я, людське здоров'я – це не просто відсутність хвороби, а й повне фізичне, душевне та соціальне благополуччя.

Психологічне і психічне здоров'я є головною складовою душевного благополуччя і забезпечується на різних, але взаємозалежних рівнях функціонування, воно пов'язане з особистістю людини і може бути порушене домінуванням негативних рис характеру, дефектами в моральній сфері, неправильним вибором ціннісних орієнтацій тощо.

Психологічне здоров'я є основою повноцінного розвитку людини, проте наразі зазнає впливу із боку різних соціальних зв'язків, у тому числі родини, спілкування з друзями й родичами, роботи, дозвілля, релігійних та інших організацій. Психологічне здоров'я розглядається як динамічна сукупність психічних властивостей особистості, що забезпечують гармонію між потребами індивіда й суспільства і виступають передумовою орієнтації індивіда на виконання своєї життєвої задачі; воно є вищим рівнем прояву здоров'я психічного і визначається ціннісно-смісловим змістом розвитку особистості. Очевидно, що психологічною здоровою може бути тільки людина, яка є здоровою психічно.

Науково обґрунтована система збереження психологічного здоров'я населення є важливим чинником зростання благополуччя людей, відкриття перспективи для їх подальшого професійного і особистісного розвитку. Охорона психологічного, а також психічного здоров'я забезпечується шляхом отримання громадянами своєчасної та кваліфікованої психологічної допомоги.

Сьогодні проблема збереження психологічного і психічного здоров'я населення загострюється. Це пов'язано зі збільшенням випадків розладів психічного здоров'я (депресій, ПТСР тощо) у учасників та ветеранів ООС (АТО), поширенням серед молоді різноманітних форм ризикованої та адитивної поведінки, збільшенням проявів насилля в сім'ях та учнівському середовищі тощо.

Наразі в Україні функціонує значна кількість організацій і приватних осіб, що надають психологічні послуги, проводять тренінги і навчання, здійснюють психологічну діагностику і психокорекцію. Заклади вищої освіти щорічно готують значну кількість дипломованих психологів; загальний ліцензований обсяг складає щорічно близько 24 тис. осіб.

Приватні психологічні кабінети та окремі фахівці подекуди застосовують недостатньо обґрунтовані методи і методики роботи, запозичені з галузей парапсихології (астрологія, езотерика, біоенергетика і т.п.), що може шкодити психічному і фізичному здоров'ю клієнтів, піддавати ризику їх соціальне благополуччя.

Спостерігається неузгодженість на рівні окремих відомств (МОЗ, МОН, МВС, ДСНС та ін.) щодо: змісту професійної діяльності практичних психологів; застосування методів психологічної діагностики і психологічної корекції; визначення критеріїв оцінювання ефективності проведеної роботи з психологічної реабілітації постраждалих та ін. Діяльність відомчих психологічних служб з надання професійної психологічної допомоги населенню є недостатньо координованою і узгодженою. Кожна з них має власні відомчі інструкції, методичне забезпечення, систему оцінювання і підвищення кваліфікації фахівців.

Така ситуація з наданням психологічної допомоги населенню призводить до розмивання меж професійної компетентності фахівців і дискредитації професії психолога, коли психологів плутають із магами, гадалками, проповідниками; зниження авторитету фахівців, які сумлінно ставляться до своїх професійних обов'язків і здійснюють психологічне практикування на наукових засадах; зростання конфліктів між професіоналами, які працюють у державних психологічних службах, недержавних і приватних структурах. Людина (клієнт) нерідко залишається незахищеною від непрофесійного втручання у її приватне життя під виглядом психологічної допомоги. Отже, діяльність у сфері надання психологічної допомоги потребує законодавчого врегулювання на загальнодержавному рівні.

Надання громадянам психіатричної допомоги як комплексу спеціальних заходів щодо обстеження стану психічного здоров'я осіб, профілактики, діагностики та лікування психічних розладів, передбачено Законом України «Про психіатричну допомогу». Саме тому даний проект Закону, виходячи з пріоритету прав і свобод людини і громадянина:

визначає правові, організаційні та соціальні засади надання психологічної допомоги населенню;

регулює суспільні відносини у сфері надання психологічних послуг;

встановлює обов'язки органів виконавчої влади, місцевого самоврядування та громадських організацій з надання психологічної допомоги.

Психологічна допомога, на відміну від психіатричної, розглядається як професійна психологічна підтримка психологічного і психічного здоров'я людини з боку психолога, а також сприяння і всебічна підтримка особі, сім'ї або групі задля вирішення психологічних проблем, подолання кризової ситуації, сприяння соціальної адаптації, саморозвитку й самореалізації кожної особистості, української нації в цілому.

Даний проект Закону також передбачає розробку інших законів і підзаконних актів у цій сфері.

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Основні терміни, що використовуються в Законі

У даному Законі перелічені терміни вживаються у наведеному нижче значенні.

Психологічна допомога – це професійна психологічна підтримка та сприяння, що надаються людині, сім'ї або групі осіб з метою вирішення їхніх психологічних проблем, подолання складної психологічної ситуації, сприяння соціальної адаптації, саморозвитку, самореалізації, реабілітації тощо.

Фахівці-психологи – особи, які мають вищу професійну освіту або пройшли професійну перепідготовку в галузі психології, працюють у державних та інших установах, чи як фізичні особи-підприємці.

Одержувач психологічної допомоги – особа або група осіб, які звернулися до фахівця-психолога за психологічною допомогою.

Стандарт психологічної допомоги – документальне визначення вимог до виду, обсягу, термінів і якості надання психологічної допомоги. Це сукупність норм, правил і нормативів, а також показники (індикатори) якості надання психологічної допомоги відповідного виду.

Психологічне здоров'я – вищий рівень прояву психічного здоров'я, динамічна сукупність психічних властивостей особистості, що забезпечують гармонію між потребами індивіда й суспільства і виступають передумовою орієнтації індивіда на виконання своєї життєвої задачі.

Психологічна діагностика – сфера діяльності психолога, пов'язана з розробкою різноманітних методів розпізнавання і вимірювання індивідуально-психологічних особливостей людини. Результатом роботи психолога-психодіагноста є постановка психологічного діагнозу або виявлення причин труднощів клієнта, з приводу яких він звернувся до психолога.

Психологічна корекція – доцільно організована система психологічних впливів, спрямованих на зміну визначених особливостей (властивостей процесів, станів, ознак) психіки людини.

Психологічна профілактика – попередження дезадаптації особи (порушення процесу пристосування до середовища), просвітницька діяльність, створення сприятливого психологічного клімату в установі, здійснення заходів по попередженню і зняттю психологічного перевантаження дорослих і дітей.

Психологічна експертиза – одна з форм застосування спеціальних психологічних знань у цивільному судочинстві що надає допомогу суду у вирішенні питань психологічного змісту. Маючи на меті не просто констатацію фактів, які були виявлені в ході проведеного дослідження, а проводячи їх аналіз та даючи власну оцінку виявленим обставинам, експерт виконує функцію джерела наукової інформації фактів, що необхідні суду при оцінці багатогранних індивідуальних особливостей психічної діяльності сторін, свідків.

Психологічна реабілітація – комплекс заходів, спрямованих на відновлення до контрольного рівня психічних та фізичних сил в людини, яка має розлад психіки, поновлення здатності працювати. Реабілітаційні заходи проводяться для відновлення позитивного ставлення особи до родини, суспільства, життя та попередження розвитку психічного розладу.

Психологічна підтримка – система соціально-психологічних способів і методів, що сприяють соціально-професійного самовизначення особистості в ході формування її здібностей, ціннісних орієнтацій і самосвідомості, підвищенню її конкурентоспроможності на ринку праці та адаптованість до умов реалізації власної професійної кар'єри. Психологічна підтримка здійснюється шляхом оптимізації психологічного стану людини як наслідок зниження актуальності психологічних проблем, що перешкоджають трудовій, професійній, соціальній самореалізації на кожному етапі життя.

Психологічна адаптація – це система заходів, спрямованих на формування в особи здатності пристосовуватися до існуючих у суспільстві вимог та критеріїв за рахунок присвоєння їй норм і цінностей даного суспільства.

Психологічний тренінг – технологія активного навчання навичкам поведінки. На тренінгу учаснику пропонується виконати ті або інші вправи, орієнтовані на розвиток або демонстрацію психологічних якостей або нави-

чок. Для відпрацювання одержаних навичок застосовуються ділові й рольові ігри, психодрама, комп'ютерні програми й інші методи.

Психологічне консультування – сфера практичної професійної діяльності психолога, пов'язана з наданням допомоги потребуючим її людям у вигляді порад, рекомендацій щодо вирішення життєвих психологічних проблем. Такі рекомендації клієнт отримує на основі особистого спілкування з ним психолога-консультанта як підсумок аналізу проблеми, вивчення генези її виникнення.

Психологічне просвітництво – формування в учнів, вихованців та їхніх батьків (законних представників), у педагогічних працівників і керівників освітніх установ потреби в психологічних знаннях, бажання використовувати їх в інтересах власного розвитку; створення умов для повноцінного особистісного розвитку і самовизначення учнів, вихованців на кожному віковому етапі, а також у своєчасному попередженні можливих порушень у становленні особистості.

Психологічний супровід – це вся система професійної діяльності психолога, яка спрямована на створення соціально-психологічних умов для емоційного благополуччя, успішного розвитку особистості, виховання і навчання дитини в ситуаціях соціально-педагогічних взаємодій, організованих в рамках закладу освіти.

Стаття 2. Законодавство України у сфері надання психологічної допомоги

Правовою основою надання психологічної допомоги є Конституція України, цей Закон, інші законодавчі акти у сфері надання психологічної допомоги та інші нормативно-правові акти, прийняті відповідно до них.

Інші акти законодавства не можуть обмежувати права громадян, встановлені цим Законом, та зменшувати гарантії, надані їм цим Законом.

Якщо міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлені інші правила, ніж ті, що передбачені законодавством України у сфері надання психологічної допомоги, то застосовуються правила міжнародного договору.

Стаття 3. Завдання законодавства України у сфері надання психологічної допомоги

Основними завданнями законодавства України у сфері надання психологічної допомоги є:

забезпечення можливості для населення отримувати доступну та якісну психологічну допомогу;

визначення основних принципів, форм, видів психологічної допомоги;

регламентування матеріально-технічного, кадрового, фінансового, наукового забезпечення системи надання психологічної допомоги;

забезпечення взаємодії органів державної влади з організаціями та фахівцями-психологами, які надають психологічну допомогу з метою підвищення рівня її якості та своєчасності;

організація і здійснення контролю за дотриманням якості надання психологічної допомоги.

Стаття 4. Сфера дії Закону

Дія цього закону поширюється на:

громадян України, які звертаються за наданням психологічної допомоги;

сім'ї, дітей;

групи осіб, які звертаються за допомогою;

іноземців, осіб без громадянства, які постійно проживають в Україні; осіб, яких визнано біженцями чи особами, які потребують додаткового захисту (якщо інше не передбачено законами України);

військовослужбовців та працівників Збройних сил України, Служби безпеки України, Міністерства внутрішніх справ України, Управління державної охорони України, інших утворених відповідно до законів військових і правоохоронних формувань, які захищали суверенітет, незалежність та територіальну цілісність України.

Розділ II

НАДАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ

Стаття 5. Види та форми надання психологічної допомоги населенню

Основними видами психологічної допомоги є такі:

психологічна діагностика;

психологічний тренінг;

психологічне консультування;
немедична психотерапія;
психологічна реабілітація;
психологічна корекція;
психологічна профілактика;
психологічне просвітництво;
психологічна підтримка;
психологічний супровід;
психологічна експертиза.

Психологічна допомога може надаватися в таких формах:

індивідуальна, групова;
очна, заочна (за телефоном), дистанційна (через Інтернет);
короткострокова, довгострокова, екстрена;

Стаття 6. Принципи надання психологічної допомоги

Принципами надання психологічної допомоги є:

професіоналізм;
науковість;
конфіденційність;
добровільність;
доступність;
адресність;
комплексність;
системність.

Стаття 7. Звернення за психологічною допомогою

Психологічна допомога надається на підставі добровільного особистого звернення одержувача психологічної допомоги, його опікуна, піклувальника чи іншого законного представника, яке може відбуватися в усній чи письмовій формах (у тому числі, з використанням інформаційно-телекомунікаційних технологій).

Надання психологічної допомоги особам, визнаним у встановленому порядку недієздатними, проводиться на підставі звернення їх законних представників.

Надання психологічної допомоги дітям проводиться на підставі звернення їх батьків, опікунів або співробітників державних установ, які несуть відповідальність за дитину, за винятком таких випадків:

- 1) при встановленні фактів жорстокого поводження (фізичного, психічного, сексуального насильства) щодо неповнолітнього;
- 2) при здійсненні психологічної профілактики в установах освіти, медичних установах та соціальних службах;
- 3) дітям, які опинилися у надзвичайній ситуації соціального, природного чи техногенного характеру;
- 4) при зверненні дитини за наданням психологічної допомоги анонімно, за телефоном довіри.

Стаття 8. Підстави для відмови або припинення психологічної допомоги

Підставами для відмови або припинення психологічної можуть бути:

невідповідність запиту одержувача психологічної допомоги видам психологічної допомоги, що надається фахівцем-психологом;

недотримання одержувачем психологічної допомоги правил прийому, встановлених фахівцем-психологом;

психічні розлади і розлади поведінки, виявлені у одержувача психологічної допомоги при його першому зверненні або в процесі надання психологічної допомоги.

Розділ III

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СУБ'ЄКТІВ НАДАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ

Стаття 9. Права одержувача психологічної допомоги

Одержувач психологічної допомоги мають право на:

отримання кваліфікованої та спеціалізованої психологічної допомоги;
вибір фахівця-психолога, який надає психологічну допомогу, виду психологічної допомоги та форми її надання;

дотримання фахівцем-психологом, який надає психологічну допомогу встановлених для неї норм і правил;

поважне і гуманне ставлення з боку фахівця-психолога;

збереження конфіденційності інформації особистого характеру, що стала відомою фахівцю-психологу.

Одержувач психологічної допомоги має право відмовитися від її одержання на будь-якому етапі.

Збір даних, використання в якості об'єкта наукових психологічних досліджень або навчального процесу, фото- або відеозйомки, а також присутність третіх осіб у процесі надання психологічної допомоги допускається тільки за згодою одержувача психологічної допомоги.

Надання конфіденційних відомостей фахівцем-психологом третім особам без згоди одержувача психологічної допомоги допускається лише за рішенням суду; у ситуації загрози його життю та життю його оточення.

Стаття 10. Обов'язки одержувача психологічної допомоги

Одержувач психологічної допомоги зобов'язаний:

- виконувати рекомендації фахівця-психолога;
- співпрацювати з фахівцем-психологом при наданні психологічної допомоги;
- повідомити фахівця-психолога про наявність захворювань, що становлять небезпеку для здоров'я інших осіб;
- вчасно та у повному обсязі оплачувати надані йому фахівцем-психологом послуги.

Стаття 11. Права фахівця-психолога

Фахівець-психолог має право на:

- вибір підходу, форм, засобів і методів надання психологічної допомоги відповідно до цього Закону;
- відмову в наданні психологічної допомоги у разі порушення одержувачем психологічної допомоги норм і правил, встановлених відповідно до цього Закону;
- організаційне забезпечення підвищення своєї кваліфікації;
- законодавче та організаційне забезпечення документального підтвердження своєї кваліфікації;
- отримання матеріальної винагороди за надані ним послуги.

Стаття 12. Обов'язки фахівця-психолога

Фахівець-психолог зобов'язаний:

- кваліфіковано здійснювати свою професійну діяльність з надання психологічної допомоги;
- надавати одержувачу психологічної допомоги безкоштовну повну інформацію про його права та обов'язки, види, умови, порядок і передбачувані результати надання психологічної допомоги;
- інформувати одержувача психологічної допомоги про причини відмови у її наданні;
- надавати необхідну екстрену психологічну допомогу громадянину чи групі громадян в гострій кризовій ситуації;
- пред'являти на вимогу одержувача психологічної допомоги документи, які посвідчують професійну кваліфікацію та право надавати психологічну допомогу;
- дотримуватися у своїй діяльності законодавства України, стандартів надання психологічної допомоги та кодексу професійної етики психолога;
- зберігати конфіденційність інформації про одержувача психологічної допомоги з урахуванням вимог цього Закону;

- у разі необхідності, забезпечувати за результатами психологічної діагностики відповідну взаємодію з іншими фахівцями для надання психологічної допомоги.

Розділ IV

ДІЯЛЬНІСТЬ З НАДАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ

Стаття 13. Ліцензування фахівців-психологів

Психологічна допомога забезпечується державними і недержавними організаціями та установами, а також окремими особами, які зареєстровані як суб'єкти підприємницької діяльності. Фахівці-психологи, які надають психологічну допомогу мають мати персональний дозвіл (ліцензію) на надання такої допомоги. Ліцензування фахівців-психологів на госпрозрахункових засадах здійснюється спільно уповноваженим органом МОН та НАПН України.

(Центральною ліцензійною комісією – робоча назва) за участю наукових установ НАПН України і Всеукраїнської асоціації психологів (ВАУ) за поданням професійних галузевих психологічних організацій (в недержавному секторі надання послуг) або уповноважених представників державних установ.

Стаття 14. Реєстр фахівців-психологів

Ведення єдиного реєстру фахівців-психологів здійснюється Всеукраїнською асоціацією психологів, яке визначає склад відомостей, що включаються до реєстру фахівців-психологів, порядок його ведення, розміщає цей реєстр у відкритому доступі на своєму сайті.

Фахівці-психологи зобов'язані в письмовій формі повідомляти Товариством психологів України про всі зміни відомостей, що містяться в реєстрі фахівців-психологів протягом десяти календарних днів з дня, наступного за днем виникнення таких змін.

Стаття 15. Реєстр рекомендованих засобів і методів психологічної допомоги

Ведення єдиного реєстру рекомендованих засобів і методів психологічної допомоги здійснюється Всеукраїнською асоціацією психологів, яка розміщує інформацію, що міститься в реєстрі у відкритому доступі на своєму сайті.

Стаття 16. Стандарт психологічної допомоги

Стандарт психологічної допомоги розробляються Всеукраїнською асоціацією психологів спільно з Інститутом психології імені Г.С. Костюка НАПН України. Стандарт психологічної допомоги повинні забезпечувати:

- єдність надання психологічної допомоги;
- повноту і якість психологічної допомоги;
- рівну доступність психологічної допомоги.

Стандарт психологічної допомоги включає:

- категорії одержувачів психологічної допомоги;
- вимоги до видів і форм надання психологічної допомоги;
- вимоги до місця надання психологічної допомоги;
- кваліфікаційні та інші вимоги до фахівців-психологів, які надають психологічну допомогу;
- особливості надання психологічної допомоги окремим категоріям одержувачів психологічної допомоги (неповнолітні, люди з обмеженими можливостями здоров'я, особи похилого віку та інші категорії);
- перелік підстав для відмови у наданні психологічної допомоги та порядок направлення громадян, які потребують за станом здоров'я спеціалізованої медичної допомоги в спеціалізовані лікувально-профілактичні заклади;
- вимоги до інформаційного забезпечення одержувачів психологічної допомоги при зверненні за її отриманням і в ході надання психологічної допомоги;
- порядок подачі, реєстрації і розгляду претензій та скарг на недотримання стандарту психологічної допомоги.

Стаття 17. Основні завдання та функції Всеукраїнської асоціації психологів, щодо науково-організаційного забезпечення надання психологічної допомоги населенню

Основними завданнями Всеукраїнської асоціації психологів, щодо науково-організаційного забезпечення надання психологічної допомоги населенню є такі:

- сприяння підвищенню якості надання психологічної допомоги населенню;
- забезпечення одержувачам психологічної допомоги гарантій, що психологічна допомога, яка надається, та фахівці-психологи відповідають вимогам, встановленим цим Законом;
- забезпечення одержувачів психологічної допомоги достовірною інформацією про рівень і якість надання психологічної допомоги та кваліфікацію фахівців-психологів;
- захист одержувачів психологічної допомоги від несумлінності осіб, які надають психологічну допомогу;
- сприяння підвищенню конкурентоспроможності фахівців-психологів, які надають психологічну допомогу;
- забезпечення належної якості підготовки та підвищення професійної кваліфікації фахівців-психологів;
- сприяння розвитку системи психологічної допомоги.

Основні функції Всеукраїнської асоціації психологів, щодо науково-організаційного забезпечення надання психологічної допомоги:

- розроблення і затвердження стандартів психологічної допомоги та кодексу професійної етики психолога;
- вирішення спорів, що виникають між фахівцями-психологами, а також між ними та одержувачами психологічної допомоги;
- організація навчання, атестації та підвищення кваліфікації фахівців-психологів;
- розробка та організація інформаційного та методичного забезпечення фахівців-психологів;
- ведення єдиного реєстру фахівців-психологів;
- ведення єдиного реєстру рекомендованих засобів і методів психологічної допомоги.

Стаття 18. Контроль за наданням психологічної допомоги

Контроль за наданням психологічної допомоги фахівцями-психологами здійснюється Всеукраїнською асоціацією психологів, у встановленому порядку.

Стаття 19. Відповідальність за надання психологічної допомоги

Фахівці-психологи, які надають психологічну допомогу, несуть відповідальність згідно з законодавством.

Розділ V

ОРГАНИ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОВРЯДУВАННЯ ПСИХОЛОГІВ, ПОРЯДОК ЇХ ФОРМУВАННЯ І ПОВНОВАЖЕННЯ

Стаття 20. Статус Організації самоврядування психологів (ОСВП)

Національна організація самоврядування психологів — Всеукраїнська асоціація психологів, — є самоврядною професійною організацією зі спеціальним статусом, заснованою Установчим з'їздом психологів України на підставі цього Закону.

Статут Всеукраїнської асоціації психологів, затверджується Установчим з'їздом ВАУ та є його установчим документом.

Всеукраїнська асоціація психологів створена на невизначений строк і може бути реорганізованою, ліквідованою лише з підстав, встановлених законом.

Всеукраїнська асоціація психологів України є юридичною особою, наділене усіма правами й обов'язками юридичної особи, передбаченими законодавством України, і здійснює свою діяльність відповідно до Конституції України, цього Закону та Статуту.

Діяльність Всеукраїнської асоціації психологів поширюється на всю територію України, для чого воно має регіональні відділення.

Стаття 21. Центральні органи Організації самоврядування психологів

Центральними органами ОСВП на загальнодержавному рівні є:

З'їзд психологів;

Головна Психологічна Рада;

Фахова Психологічна Рада;

Вища комісія з психологічної етики;

Контрольно-ревізійна комісія.

Стаття 22. З'їзд психологів

З'їзд психологів є вищим органом психологічного самоврядування, який відповідно до цього Закону ухвалює обов'язкові для всіх членів ОСВП рішення, затверджує документи, пов'язані з функціонуванням психологічного самоврядування і виконанням покладених на нього завдань.

До компетенції З'їзду належить:

затвердження Статуту ОСВП, внесення змін і доповнень до нього;

затвердження Етичного кодексу психолога України, внесення змін і доповнень до нього;

затвердження Правил належної психологічної практики, внесення змін і доповнень до них;

затвердження Положень і Регламентів Психологічної Ради і Фахової Психологічної Ради, внесення змін і доповнень до них;

затвердження Положень про Контрольно-ревізійну комісію, Вищу комісію з психологічної етики, Типового зразка посвідчення члена ОСВП, внесення змін і доповнень до них;

затвердження Типового статуту регіонального відділення ОСВП, Типових положень про раду регіонального відділення ОСВП, контрольну комісію регіонального відділення ОСВП, комісію з лікарської етики регіонального відділення ОСВП, внесення змін і доповнень до них;

затвердження Положення про професійну відповідальність психологів; Порядку здійснення провадження про професійну відповідальність психологів, внесення змін і доповнень до них;

затвердження Регламенту виборів до керівних органів ОСВП, внесення змін і доповнень до нього;

обрання Президента, Віце-президентів, Головного секретаря, членів Головної Психологічної Ради; голови і членів Контрольно-ревізійної комісії, Вищої комісії з психологічної етики;

заслуховування і затвердження звітів і висновків Головної Психологічної Ради, Контрольно-ревізійної комісії, Вищої комісії з психологічної етики;

ухвалення рішень щодо психологічної практики, які є обов'язковими для усіх членів ОСВП;

затвердження Положення про Реєстр психологів, внесення змін і доповнень до нього;

встановлення розміру, порядку сплати і розподілу членських внесків;

затвердження основних напрямів діяльності ОСВП;

затвердження бюджету ОСВП;

затвердження символіки та атрибутів ОСВП;

створення дорадчих і консультативних органів ОСВП;

ухвалення рішень з усіх інших питань, пов'язаних із діяльністю ОСВП;

3. На З'їзд обираються 100 делегатів-лікарів. Делегати обираються регіональними конференціями психологів. Порядок проведення конференції та виборів делегатів на З'їзд регулюється Регламентом виборів органів ОСВП. Представництво на З'їзді встановлюється пропорційно кількості психологів у регіонах.

4. З'їзд скликається щорічно. У випадках, передбачених цим Законом, може бути скликаний позачергово.

Порядок прийняття рішення про скликання З'їзду, регламент його роботи і формування порядку денного визначаються Статутом ОСВП.

З'їзд вважається повноважним, якщо в його роботі беруть участь не менше двох третин від кількості обраних делегатів.

Рішення З'їзду приймаються простою більшістю голосів делегатів, які беруть участь в його роботі, окрім питань, визначених у пунктах 1), 2), 3), 5), 10), 13), 14), 15), які ухвалюються не менш як двома третинами від присутніх на З'їзді.

Стаття 23. Головна Психологічна Рада (ГПР)

Головна Психологічна Рада є колегіальним виконавчим органом психологічного самоврядування.

Головна Психологічна Рада:

керує діяльністю ОСВП у період між З'їздами;

організовує підготовку до чергового З'їзду та може ініціювати скликання позачергового З'їзду;

забезпечує ведення Реєстру психологів;

забезпечує захист професійних прав та інтересів психологів, в тому числі в органах державної влади та місцевого самоврядування;

розглядає звернення до Головної Психологічної Ради, у тому числі скарги щодо прийнятих іншими органами ОСВП рішень і ухвалює з приводу них власні рішення;

утворює та контролює діяльність, розробляє та затверджує Положення про постійні та тимчасові комісії, інші виконавчі, дорадчі та допоміжні органи психологічного самоврядування;

забезпечує представництво ОСВП в роботі державних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері психічного здоров'я;

забезпечує представництво ОСВП з правом голосу у складі акредитаційних комісій і комітетів з конкурсних торгів центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері психічного здоров'я, та регіональних органів, структурних підрозділів з питань охорони психічного здоров'я центральних органів виконавчої влади і відомств, у підпорядкуванні яких знаходяться відповідні заклади та інших органів державної влади і органів місцевого самоврядування, що надають психологічні послуги;

готує проект бюджету і розпоряджається майном ОСВП; розпорядження майном ОСВП вартістю понад 30 мінімальних заробітних плат здійснюється за попереднім рішенням про це З'їзду;

видає друковані органи ОСВП;

затверджує порядок сертифікації освітніх програм і заходів, призначених для безперервного професійного розвитку психологів;

здійснює інші функції, передбачені Статутом ОСВП або рішенням З'їзду.

Головна Психологічна Рада обирається З'їздом строком на чотири роки. До складу Головної Психологічної Ради входять Президент та Віце-президенти, Головний секретар, голови регіональних рад ОСВП. Порядок обрання, роботи і прийняття рішень Головною Психологічною Радою регламентуються Статутом ОСВП і Положенням про неї.

Головна Психологічна Рада визначає представників ОСВП для участі: в розробленні Галузевої угоди між центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері психічного здоров'я, Центральним комітетом профспілки психологів України та ОСВП, інших угод щодо провадження психологічної практики та організації надання психологічної допомоги населенню, у тому числі за програмами медичного страхування; у роботі державних і недержавних органів з питань психічного здоров'я і психологічної практики тощо.

Головна Психологічна Рада збирається на чергові та позачергові засідання щомісяця, а, при необхідності, – частіше. Засідання Головної Лікарської Ради вважається повноважним, якщо на ньому присутні не менше двох третин її складу.

Рішення Головної Психологічної Ради приймаються не менше як двома третинами голосів її членів, які беруть участь у засіданні.

У період між черговими засіданнями Головної Психологічної Ради її повноваження, в межах, що визначаються Радою, виконує Президія. До складу Президії входять Президент та віце-президенти, Головний секретар за посадою.

Повноваження Головної Психологічної Ради можуть бути достроково припинені за рішенням З'їзду в разі невиконання Радою покладених на неї завдань згідно з цим Законом та/або Статутом ОСВП.

Стаття 24. Президент, Віце-президенти, Головний секретар

Президент є найвищою посадовою особою у системі органів ОСВП. Президент обирається З'їздом строком на чотири роки.

Президент представляє ОСВП та Головну Психологічну Раду у відносинах з іншими юридичними та фізичними особами в Україні і за кордоном у межах, у порядку та у спосіб, визначених цим Законом та Статутом ОСВП.

Президент здійснює загальне керівництво Головною Психологічною Радою та її Президією, організовує їх роботу, забезпечує виконання рішень З'їзду і Головної Психологічної Ради, вносить пропозиції щодо розподілу обов'язків між Співголовами, розпоряджається коштами та іншим майном ОСВП за рішенням Головної Психологічної Ради згідно з її повноваженнями та бюджетом ОСВП, здійснює інші повноваження, передбачені цим Законом і Статутом ОСВП.

Віце-президенти обираються З'їздом і виконують свої обов'язки згідно з їх розподілом, що визначається Головною Психологічною Радою за пропозицією Президента, та за окремими дорученнями Президента. Перший віце-президент виконує обов'язки Президента у період його відсутності.

Головний секретар організовує та керує роботою апарату Головної Психологічної Ради, забезпечує виконан-

ня рішень Головної Психологічної Ради і її Президії, доручень Голови, здійснює інші повноваження відповідно до рішень Головної Психологічної Ради та Положення про неї.

Стаття 25. Фахова Психологічна Рада

Для вироблення стратегії розвитку та розгляду питань дотримання психологами вимог правил належної психологічної практики, а також інших нормативних документів, які регламентують професійну психологічну діяльність в Україні створюється Фахова Психологічна Рада.

Члени Фахової Психологічної Ради призначаються рішенням ГПР.

Фахова Психологічна Рада є дорадчим координаційним органом ГПР. Фахова Психологічна Рада збирається за потреби, але не пізніше ніж за місяць до З'їзду для вирішення спільних питань фахової психологічної діяльності представників усіх галузевих ГО психологів, що входять в ОСВП, що потребують узгодження і затвердження З'їздом. Такі питання є обов'язковими для внесення на розгляд З'їзду.

Головуючими на засіданнях Фахової Психологічної Ради почергово є її члени згідно з порядком, встановленим Положенням про неї.

Оперативна діяльність Фахової Психологічної Ради забезпечується секретаріатом ОСВП.

Стаття 26. Вища комісія з психологічної етики

Для вироблення стратегії та розгляду питань дотримання членами ОСВП вимог Етичного кодексу психолога створюється Вища комісія з психологічної етики.

Вища комісія з психологічної етики обирається З'їздом з числа його делегатів строком на чотири роки. До складу Вищої комісії з психологічної етики входять голова, заступник голови і члени комісії.

Повноваження, кількісний склад, процедура формування і організація діяльності Вищої комісії з психологічної етики визначаються Статутом ОСВП та Положенням про неї.

Вища комісія з психологічної етики підзвітна і підконтрольна виключно З'їзду.

Стаття 27. Контроль і нагляд за діяльністю з надання психологічної допомоги

Для здійснення контролю за фінансово-господарською діяльністю органів ОСВП обирається Контрольно-ревізійна комісія (КРК).

КРК обирається З'їздом з числа його делегатів строком на два роки у складі голови, заступника голови і членів комісії.

Повноваження, кількісний склад, процедура формування і організація діяльності КРК визначаються Статутом ОСВП та Положенням про неї.

КРК підзвітна і підконтрольна лише З'їзду ОСВП.

Стаття 28. Умови обрання до центральних органів ОСВП

До складу Головної Психологічної Ради, Вищої комісії з психологічної етики, КРК не можуть бути обрані особи, які перебувають на державній службі чи службі в органах місцевого самоврядування, а також особи, засуджені за вчинення злочинів, судимість за які не знята і не погашена у встановленому законом порядку.

Одна і та ж особа може бути обрана тільки до одного центрального органу ОСВП, вказаного в частині першій цієї статті.

Терміни обрання (каденції) до центральних органів ОСВП встановлюються цим Законом і Статутом ОСВП. Обіймати одну і ту ж посаду у виборних органах ОСВП можна не більше двох строків поспіль, за винятком членів комісій з психологічної етики.

Психолог, обраний до центрального органу ОСВП, який здійснює свої повноваження на постійній основі, може у вільний від виконання своїх обов'язків час займатись викладацькою, науковою та творчою діяльністю, а також психологічною практикою.

Стаття 29. Регіональні відділення ОСВП

Регіональні відділення ОСВП є органами психологічного самоврядування на регіональному рівні, що утворюються в межах однієї або кількох адміністративно-територіальних одиниць України і об'єднують психологів, які працюють на відповідній території і внесені до Реєстру психологів.

Військове відділення ОСВП як орган психологічного самоврядування утворюється на національному рівні і об'єднує психологів, що працюють в закладах силових і правоохоронних міністерств, відомств та служб. Військове відділення ОСВП веде окремий реєстр психологів, який є частиною Єдиного реєстру психологів України.

ОСВП, за потреби, може утворювати інші відокремлені підрозділи.

Регіональні відділення є відокремленими підрозділами ОСВП і дублюють у своїй діяльності структуру, процедури та функціонал центральних органів ОСВП, їх реєстрація здійснюється у встановленому законом порядку.

Стаття 30. Майно, кошти і фінансова діяльність ОСВП

ОСВП може мати у власності рухоме і нерухоме майно.

Кошти ОСВП складаються з:

членських внесків;

благодійних внесків, добровільних пожертвувань, коштів, переданих у дарунок, дотацій, грантів;

коштів, які надходять безоплатно або у вигляді безповоротної фінансової допомоги;

плати за послуги;

бюджетних коштів;

пасивних доходів;

інших не заборонених законом надходжень.

Майном та коштами ОСВП, регіонального відділення ОСВП розпоряджаються Головна Психологічна Рада і рада регіонального відділення ОСВП відповідно в межах встановлених цим Законом та Статутом ОСВП, статутом регіонального відділення ОСВП повноважень.

Кошти та майно використовуються відповідно до бюджетів ОСВП і регіональних відділень ОСВП.

ОСВП можуть бути виділені з державного бюджету кошти для покриття витрат на діяльність, визначену цим Законом.

ОСВП і регіональні відділення ОСВП провадять фінансово-господарську діяльність самостійно та не несуть відповідальності по зобов'язаннях один за одного.

Головна Психологічна Рада звітує про виконання бюджету ОСВП на черговому З'їзді. Щорічні звіти про виконання бюджету Головної Психологічної Ради публікуються на офіційному сайті ОСВП.

Рада регіонального відділення ОСВП звітує про виконання бюджету регіонального відділення ОСВП на черговій регіональній конференції психологів. Щорічні звіти про виконання бюджету ради регіонального відділення ОСВП публікуються на офіційному сайті ОСВП.

Розділ VI

ПОРЯДОК ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ, ДІЙ, ПОВ'ЯЗАНИХ З НАДАННЯМ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ

Стаття 31. Порядок оскарження рішень, дій, пов'язаних з наданням психологічної допомоги

Рішення чи дії осіб, які порушують права, свободи та законні інтереси громадян при наданні їм психологічної допомоги можуть бути оскаржені до керівництва (власника) закладу (організації), призначеного для надання такої допомоги або до уповноваженого ними органу, або до вищих органів (посадових осіб), або до суду.

Стаття 32. Відповідальність за порушення законодавства про психологічну допомогу

Особи, винні у порушенні законодавства про психологічну допомогу, несуть відповідальність згідно з законами України.

Розділ VII

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України у шестимісячний строк:

подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність із цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність з цим Законом;

забезпечити перегляд та скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону;

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

3. Внести зміни до таких законів України: (наводиться перелік законів).